XII. évfolyam. Budapest. 221. szám. Hétfő, 1878. augusztus 12.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza

Kiadó hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Czegléd, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Verhovay Gyula egyhangulag országgyülési képviselőnek választatott meg.

Makó, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Pozsonyi Ferencz kormánypárti 267 szavazata ellenében Verhovay Gyula függetlenségi 523 szavazattal képviselővé választatott. Óriási ţkesedés.

Nyiregyháza, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Vidliczkai József mai napon Nyiregyházán függetlenpárti programmal egyhangulag képviselővé választatott meg.

Eger, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) A függetlenségi Szederkényi Nándor a káptalan és a fundatió minden megerőltetése daczára is ötvennyolcz szótöbbséggel képviselőnkké választatott. A lelkesülés leirhatlan (Nyert ker.)

Hódmezővásárhely, augusztus 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Németh Albert nagy lelkesedéssel képviselőnek választatott. Németh kapott 834, Herczegh 368 szavazatot.

Abony, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Degré Alajos száztizenhárom szavazattöbbséggel abonyi képvisnlőnek megválasztatott. Lelkesedés leirhatlan. (Nyert kerület.)

Monor, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata). Katona Lajos függetlenségi párti 92 szavazat többséggel képiselővé választatott. (Nyert kerület).

Gödöllő, aug. 11. 4 óra d. u. (Az „Egyetértés" távirata). A rögtönözve fölléptetett Jánosy Rező független pártinak, e perczben 641, Beniczki habaréknak 694 szavazata van. Szavazás szép rendben tovább foly.

Hajdu-Böszörmény, auguszt. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) A hajdu-nánási választó kerületben Sós Gábor függetlenségi választatott meg képviselőnek több mint 700 szavazattöbbséggel Sillye Gábor volt hajdukerületi kapitány, s kormánypárti jelölt ellenében.

Gödöllő, 6 óra 30. (Az „Egyetértés" távirata). Jánossyra szavazott 768, Beniczkyre 998; szavazás foly.

Szent-Lőrincz, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Helfy az itteni jelöltségtől visszalépvén, helyébe Mende Bódog lett közfelkiáltással országgyülési képviselőnek megválasztva.

Pécs, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Szalántán nagy tömeg által képviselőnek kitott ki Nagy Ferencz függetlenségi.

Gödöllő, 6 óra 45 percz (Az „Egyetértés" távirata.) A leszavazott Beniczky választók számos szekeren az indóház melletti vendéglő mellett vonulnak el, mely vendéglő körül a Jánossy szekértábora áll. Beniczkyék éktelen szitkokat kiáltanak a Jánossy táborba, mi a választók tömegét felizgatja. A Beniczkyek megrohantatnak. Csata fejlődik ki zászlónyelekkel, téglákkál, később löcsökkel. Két ember összeesett, számosan megsérültek. Katonaságnak, községi és megyei rendőrségnek semmi nyoma, azok mind a szavazás szinhelyén, hol példás rend uralkodik, lábatlanoknak. Párperczczel 7 óra előtt nehezen érkezik katonaság, mely a verekedőknek már csak hült helyét találja. Habarékpártnál a verekedésre való provokálás rendszeres volt, ugy látszik taktika. Közmegbotránkozás, hogy udvari tisztség, szolgabiró st. mind a habarékra szavaz. Hirlik, hogy habarék Benyiczky mértékadó helyen kötelezte magát megválasztás után kormánypártba lépni, ezért szavaz reá egész udvari és tiszti személyzet. Habarék részéről nagyszerü itatás foly. Szavazás befejezése ma kétes. Morális siker a függetlenségi párt részére óriási.

Haraszti, augusztus 11. (Az „Egyetértés" távirata.) A dabasi v. kerületben Halász Bálint habarék, közfelkiáltással képviselőnek megválasztatott.

Eperjes, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Sárosmegye margittai kerületben gróf Desewffy Kálmán lett megválasztva.

Fülöpszállás, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Balogh Imre habarékpárti választatott meg képviselőnek.

Vácz, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Ráday Gadeon ma 495 szótöbbséggel Pesko ellenében képviselővé választatott.

Fiume, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata). Tisza Kálmán ma képviselővé választatott, kapott 154 szavazatot, ellenfele Peretti 58 szavazata ellenében.

Kalocsa, aug. 11. (Az „Egyetértés távirata.) A keczeli kerületben Földvár Gábory képviselővé választatott.

Esztergom, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata). Poór Antal 51 szavazat többséggel képviselővé választatott Horánszky Nándor ellenében.

Az occupatió.

Zepcze, aug. 8, Tegnap a 6-ik hadosztály két dandára rendkivül hegyes területen át Maglajból Zepczébe indnlt. Az ellenség mintegy 6000 emberből állott, 4 ágyuval, és két állásból kivettetett makacs harcz után. A 27-ik vadászzászlóalj egy oldaltámadás által egy szabályos nizam zászlóaljat 7 tiszttel fegyverletételre kényszeritett és 4 tolténу kocsit zsákmányolt. Filippovics főparancsnok kiséretével több izben volt kitéve az ellenséges ágyutüznek. Veszteségeink 58 halott és sebesült, Kubin főhadnagy Hartung tartalékezredből elesett.

Bécs, aug. 11. A lapok jelentése szerint az aug. 7-diki csata nyolcz órán át tartott, ez az egész vonalon 1 óra felé kezdődött, 2 és fél órakór az ellenség az első állásból, a Velja Planina északi szélén ki volt vetve, és tetemes veszteséggel roppant erős állásából a szoros magaslatig visszanyomatott, 3 és fél órakor a czölöpház rohammal bevétetett, egy szabályos redif zászlóalj elfogatott, 6 órakor az ellenség az egész vonalon gyorsan vonult vissza, 7 órakor Zepczet csapataink megszállották, ezen helynek a mohamedán lakossága elmenekült, az ellenség számos halottat és több mint 700 foglyot vesztett.

Bécs, aug. 11. A főhadparancsnok távirata Zepczéből aug. 8-káról egy fényes győzelmet jelent 7-dikéről Maglaj és Zepcze közt nagyobb számu felkelő csapatok ellen: Az indulás 3 oszlopban történt. A bal szárnyoszlop délben az ellenséget Ponievo-Brankovicnál találta, ezen nagyon erős állások a tisztek erélyessége és a csapatok vitézsége által be lettek véve. 4 órakor az ellenség az első állásból nagy vereséggel lett keverve, de még erősb állásban Zepckobrdnél és Zimnicaprdnél helyt állott. Mind a három főoszlop összevergődő közmüködése által az ellenség fél hétre este roppant veszteséggel Zepcebe vissza lőn vetve. Egy zászlóalj natoliai rediff, mely a felkelőkkel Szerajevoba érkezett, körül lett véve és fegyverletételre kényszeritve és a maglai váracsba vitetett. A menekülő bosnyákok a sekély Bosznát átgázolták rendetlenségben. Az ellenség száma sokkal több volt 6000 embernél, 4 löveggel. Szerajevóból a pótcsapatok időre érkeztek még be tökélletesen, ezek egyike, fájdalom, elmenekült. Maglaj, Zepcze, Zenicz, az egész mohamedán lakosság Dobajtól délfelé részt vett e csatában. Fényes volt a csapatok vitézsége. A veszteségek még eddig nincsenek tüzetesen megállapitva, de amennyire tudni lehet, 6 halottat számit. A roppant nehézségek egy pihenési nap szükségét határozták meg. A 7-ik csapatosztály aug. 5-én összeütközött egy török bégektől vezénylett felkelő sereggel, mintegy 1000 emberrel Hami Rogolje és Varcar-Vakuf közt. A fölkelők élénk harcz után Daice felé lettek visszavetve.

Konstantinápoly, aug. 11. Legbizonyosabban állitják, hogy a porta tegnap egy erélyes távirati utasitást küldött Szerajevóba, kijelentvén, miszerint az osztrák knrmánynyal a kötendő conventio alapvonásaira nézve már megegyezett, hogy tehát az osztrák-magyar csapatok nem mint idegenek, hanem mint barátok jönnek az országba, ennél fogva minden ellentállás czéltalan és igy vészthozó.

Péra, aug. 11. (Az „Egyetértés" távirata,) Innen majd minden nap küldetnek csapatok Boszniába. Tegnap is nyolcz erős zászlóalj ment oda. Az elkeseredés Ausztria-Magyarország ellen rendkivül nagy s hosszu véres háborut várhatunk.

Konstantinápoly, aug. 10. A mai minisztertanács a bosnyák kérdést tárgyalja. A görög ügy még mindig függőben van. A tervelt emlékirat nem tárgyaltatott végig. — Hirlik, hogy orosz csapatok csütörtökön ellentállás nélkül bevonultak Várnába. — 18 hajó indult Várnába, hogy onnét mindenféle készletet vigyen vissza.

London, aug. 11. Reuter jelenti Konstantinápolyból: A porta elhatározta, miszerint Krétának a legmesszebb terjedő engedményeket kész megadni, de Görögországnak követeléseit el fogja utasitani.

A háboru.

A haza veszedelemben van, nem kül- de belellenségektől. A miniszterek küldik, a tábornokok viszik vesztő helye véreinket, s kik ott nem esnek el, honn veszti el őket a szigoru hadi törvényszék. A tegnap elterjedt rémséges hir ugyan nem talált még hivatalos megerősitésre, sőt meg vagyunk róla győződve, hogy a meddig lehetséges lesz, elhazudják és titkolják a nemzet előtt és költött vagy talán igazán vivott nagyobb csaták hirével akarják feledtetni azt, mi bánt.

Tegnap, mint egy bécsi távirat mondja, Zepczénél valóságos ütközet volt. Az ellenség állitólag tulnyomó volt, 7 órai csata után visszavonulásra kényszerittetett. Az ellenség részén szabályos török katonaság is harczolt 4 löveggel, a törökök, ha igaz, 400 foglyot vesztettek, az osztrák-magyar sereg vesztesége 2 tiszt és 58 közember. Az elfogottak közt egy török őrnagy is van. Zepczét a császári csapatok megszállták.

Bárhonnét eredt legyen ezen hir, mi annak föltétlenül még sem merünk hinni, nem hiszünk azért, mert az osztrák hadvezénylet részéről már régota megszoktuk a nagyitás és hazugságot, nem hisszük továbbá, mivel igen jól tudjuk, hogy a felkelőknek sehol sincs nagyobb, mint legfeljebb 2000—3000 embernyi erejük, az osztrák-magyar hadsereg pedig mindig egy egész hadosztályt aránylagosmennyiségü ágyukkal indit meg és bizonyosan több mint 4 löveggel bir. Csakis oly embereket csalhatnak az ily tudósitások és táviratok, kik az osztrák-magyar hadsereg berendezését, a hadosztályok, ezredek, zászlóaljak és századok létszámát nem ismerik, és nem tudják, hogy mindaz, mit a táviratok és harcztéri hivatalos tudósitások hoznak, nem lehet ugy, mint elő van adva.

Ha azonban, feltéve, de megnemengeve, csakugyan ugy állana a dolog, mint adva van, akkor a hadvezényletet egyenesen nem lehetne másnak jellemezni, mint ügyetlennek, sőt árulónak is, mert akkor a főhadparancsnok a hadtesteket ugy szétforgácsolja, hogy azok mindig tulnyomó erővel találkoznak, pedig bizony, ha Andrássy más oly sokroszat tanult el a nemzet birodalmi kanczellártól, Filippovics megtanulhatna valami okosat a német legnagyobb strategikusától, Moltketől: szét szórva indulni, összpontositva verekedni.

Ha oly hirek terjednek el az országban, mint tegnap, nem okolhatók a hirlapok, hogy kárörvendve teszik azokat közzé, mert feltételezni bár melyik hirlapiróról, hogy örvendjen saját vére vesztének, csak is oly emberektől telik ki, kik magok elég lelkiismeretlenek, hogy nem gondolkodnak a kiontott hazafivérrel s Kainféle testvérgyilkos természettel birnak.

Egyik németlap közlöseiben tovább megy, mint mi tettük, noha szerkesztősége a mienkkel egyidejüleg értesült a Jellacsics ezredet ért katasztrófáról, ugyanakkor intézett ez iránt interpellátiót a helyettes magyarországi főhadparancsnokhoz, kinek érdekében lett volna a hirt meghazudtolni, de ezt tenni elmulasztá, alkalmasint azért, mert igaz és czáfolhatlan, igy tehát nekünk sem szükség azt továbbra titkolni, noha még most is a felelősséget a tényállás igaz voltára nézve, elháritjuk magunktól. Ezen hir szerint a Jellacsics ezrednél az egyéves önkénytesek ellene szegülvén a parancsnak és ellenszegülésük kiterjedvén az egész ezred legénységére, az ezred — mint állitják — tizedeltetett. Ez oly borzasztó és rendkivüli példa, minőhöz hasonló alig fordult elő a jelen században másutt, mint kelet Indiában, mely kegyetlenség miatt az egész világ ugyan megrótta Angliát, pedig ott több volt mint ellenszegülés, ott nyilt forradalom volt és azon Szipoyk, kik kivégeztetettek, sok száz angol családot gyilkoltak le legkegyetlenebb kinok közt.

De gyanus a tegnapi „Abendpost" azon távirata is, mely azt mondja, hogy a 13-dik hadtesttől semmi hir sem érkezett, ugy látszik tehát, hogy a dolgok ott még sokkal csehebbül állanak, mint tanácsosnak tartják tudatni. A Lloydnak azon távirata, mely szerint Boszniában uj csaták vivattak, de csapataink részere döltek volna el, még gyanusabbá teszi a dolgot, kivált hozzátétele által, mert azt mondja, hogy hivatalos körökben erről mit sem tudnak, pedig ha győztünk volna, ugyan kikürtölnék.

Az orosz-török háboru folyta alatt a lapok nem egyszer emlékeztek meg, hogy élelmi szerek romlásnak indultak, hasznavehetlenné váltak ember és marhára nézve, s a roppant károk felett elszörnyülködtünk. Milliók mentek kárba s milliók sikkasztattak el. Ez már a háboruskodással jár, ez divat. Mindenki igyekszik rosz áruin tul adni, mi ilyenkor legjobban sikerül, mert vagy nem ügyelnek fel az áruk átvételénél kellőleg, vagy a megbizottak vannak megvesztegetve, — kik aztán jó pénzért hallgatnak, mint a sir, s miért ne? hisz van elég ok és kibuvó ha netán az ily gyalázatos üzelmek napfényre kerülnek. Elég csak a rettenetes hőségre hivatkozni, elhiszi mindenki a ki t. i. akarja, hogy a forróság okozta a kiszámithatlan károkat. A mint megtörténtek ily dolgok az orosz hadseregnél, ép ugy megtörtént ez legkölebb az osztrák „minta-rendszernél" is. Midőn Bosznia occupatiójára minden előkészület megtétetett, a mozgósitott csapatok számára nagy mennyiségü füstölt hus vásároltatván be s hordókban Vinkovczére szállittatott, hol sok ideig a nap hevének volt kitéve addig, mig jelentés tétetett, hogy az összes készlet megromlott. Tanakodtak, mi tévők legyenek; a legénységnak adni nem lehet, mert megbetegednek. S a bölcs intendatura elhatározta dobra veretését. A lakosság alsóbb osztálya s a vendéglősök kaptak is az alkalmon, mázsa számra vették a rosz hust, kilóját 8—10 kron. De a rácznak is van esze; megvette a hust, timsós vizben jól megmosta, levegőn megszáritá, megfőzte s az ott állomásozó katonaságnak, a legénységnek ép ugy, mint a tiszteknek drága pénzen kimérték, ezek pedig nagyszerüségét a „romlott" husnak egekig magasztalva ujjaikat nyaldosták. — Csak rajta az ily gazdálkodással, s el lehetünk rá készülve egy ujabb 60 milliós kölcsönre, melyet a nagylelkü magyar nép, — minthogy jó termés volt — szó nélkül fog megszavazni csak azért, hogy legyen sok jó urnak miből zsebeit megtömni s aztán mondhassa: Alászolgája bolond magyarom!"

—

Illetékes helyről vesszük a következő sorokat:

A lapokban fölmerült hirrel szemben kijelentjük, hogy semmiféle csapatlázadásról és annak folytán végrehajtott büntetésről hivatalos körökben tudomással nem birnak és igy az egész téves értesülésen alapul. Egyátalán tanácsos minden fölmerülő ily hirt minél nagyobb óvatossággal fogadni.

—

Németországban a szövetség a socialdemokraták és ultramontánok közt mindig kézzelfoghatóbban tünik fel. Mainzban és Münchenben a döntő választás csak ugy dőlt el az ultramontánok részére, hogy a socialdemokraták utolsó emberig mind az ultramontánok mellett szavaztak. E hó 8-dikán Mainzban minden utcza-sarkon veres falragaszok voltak láthatók a következő szöveggel: „Social demokraták! Valamennyi ember a szavazási urnához! Elbetfeldben jelöltünk 15,044 szavazattal Prell 14,176 szavazata ellen győzött. Ezen győzelmet az ultramontán pártnak köszönhetjük! Szavát tartotta nekünk. Hasonlót kell tennünk. Előre tehát az urnákhoz és válasszátok Moufang Kristóf doctort! A socialista választási bizottság. Németországban a kormány annyira gyülölt, a nemzeti liberálisok és haladó pártiak becsületébe a nép oly kevéssé bizik, hogy szélsőségekre vetemedik. Liebknecht, midőn kérdést intéztek hozzá, mi tart a cultur-harcz törvényekről, azt válaszolta: hogy a birodalmi gyülésben, mihelyt szóba jönnek, okvetetlen eltörlésük mellett fog szavazni. Ugy látszik, mintha Németországban a katholicismus vissza akarna azon elvekre menni, melyeken a keresztény vallás alapult régentén. Németországban kivált a haladáspártiak ellen nagy az elkeseredés és a nemzeti szabadelvüknek szövetkezésüket szemükre vetik.

—

A tegnap Bécsben tartott minisztertanács — a „B. C." szerint — nem tanácskozott ujabb mozgositásról, sem a pénzszükséglet fedezéséről. A mint ugyanazon forrás állitja, uj csapatok mozgósitása most még (!) nem találtatik szükségesnek s uj kölcsönről sem lehet szó, mivel a 60 milliónak fele sincsen még elköltve. E helyett Bécsben szóba jött azon kérdés, mikép segélyeztessenek a mozgósitott katonák hátragyott családai.

A világkiállitásból.

— Saját levelezőnktől. —

Páris, augusztus 9.

Minél távolabb esik tőlünk valamely világrész, rendesen annál nagyobb érdeklődéssel viseltetünk aziránt és pedig azért, mert a messze országokból mindig találunk valami ujat, sajátszerüt, a mi kiváncsiságunkat s érdeklődésünket jobban tudja fokozni s kielégiteni, mint a mai megszokott s előttünk inkább ismeretes tárgyak.

Egyike a tengeren tuli, távol eső államoknak, melyek e világtárlaton megjelentek, Canada, az angolok kiállitásának egyik kiegészitő része és ékessége.

Ezen ország nem csatlakozva az északamerikai Egyesült Államokhoz, még ma is az angolok fennhatóságát ismeri el s igy nem teljesen függetlenül, hanem mint Nagybritannia egyik tartománya vesz részt a kiállitáson, hol két helyen található fel azon sok különféle dolog, mit az Oceánon keresztül ide szállitott.

Az egyik része ugyanis az üvegpalota homlokzatának jobbfelől levő kupolyája alatt van elhelyezve, az ugynevezett „Canadai pavillon"-ba, mig a másik rész jóval beljebb, a csarnokokban található s e kettő között Angliának nagy kiterjedésü helységei terülnek el.

A canadai pavillon festetlen fenyőfából készült nagy épitmény, három emelettel, melyeket széles erkély vesz körül s ezeken több mindenféle kiállitási tárgy van egymás mellé csoportositva, Alól az oldalfalakat csinos szekrények szegélyezik, melyek a kézi-ipar gyümölcseit elég szép változatosságban tartalmazzák, mig a természet valódi gyümölcsei a canadai tartományból, hü viasz utánzatokban van kiállitva.

Fel a toronymagasságu épületbe két ajtó vezet, melyek előtt komikus helyzetben két-két medve áll mintegy őrt, a mi a párisi vasárnapi közönségnek nagy gyönyörüségére szolgálhat, mert oly kedvteléssel bámészkodik el rajtok, hogy alig mozditható ki helyéből s ki tudná, még meddig elnézegetné, ha nem ösztönözné a kiváncsiság megtudni, vajjon mi sok szép lehet még oda fent, ha már az ajtó előtt medvét látni. De nem is resteli a nagy forróság daczára sem, felkapaszkodni mintegy 100 lépcsőn, melyeken elérve a legmagasabb pontot, meglepően szép kilátást élvezhet egyfelől a „gallerie d'Honneur"-re, másfelől pedig a hosszu gépcsarnokra, mely innen tekintve, roppant imposansul néz ki.

A kiálló erkélyeken látható tárgyak azonban kevésbé fogják várakozását kielégiteni, a mennyiben itt leginkább csak a szakértőket érdeklő gyüjtemények találhatók és pedig gazdasági és bányatermékekből, továbbá különféle faju tengeri és szárazföldi madarakból és fészkeikből.

Sokkal általánosabb érdekkel biró dolgokat találunk a pavillon körül, mint például a kiállitásnak egyik bámulatra méltó csodáját a „Duglas fenyőt", melyből egy hatalmas szeletet mutatott be Canada, hogy fogalmat nyujtson, mily óriási fák akadnak még ma is ős erdeiben. E fenyő, miként évgyürüi mutatják 566 tavaszt ért meg s igy, midőn Columbus Kristóf Amerika földére lépett, már 183 éves volt. Magassága meghaladta a 100 métert, mig kereszt átmetszete 2 méter 30 centimétert tesz.

Egy másik figyelemre méltó tárgy e helyen a canadai aranytermelést feltüntető Octaeder, mely 290 köbláb nagyságu, s megfelel azon tömérdek arany mennyiségnek, melyet canada bányái 1877. deczemberig szolgáltattak. E roppant kincs 4.173,000 uncziát tesz, mely egyenlő 149,035 kilóval, értékét illetőleg pedig nem kevesebb mint 66.768,000 dollárt képvisel.

Nem érdektelen itt még a hatalmas széndarabokból összerakott piramis sem, mely Cap Bretonból került elő.

Áttérve a canadai iparosztályba, mindenekelőtt a kiválló csin és izletes rendezés fog meglepni, annál is inkább, mert azt nem vártuk meg tőlők annyira, mint például tőszomszédjoktól, az angoloktól.

A legtöbb kiállitási tárgy, egyforma barnára fényezett üvegszekrényekben lett elhelyezve, s épen ezért, ez osztály a minő egyszerüen, ép oly csinosan és rendezetten néz ki. Altalában véve mindaz, a mi Canadának kiterjedettebb iparágát képezi, gyárilag van előállitva, mert amellett, hogy a nagy tökélyre vitt amerikai gépekkel jó és szép munkát készitenek, egyszersmint nagy mennyiségben és aránylag elég jutányosan képesek azt előállitani, mig ellenben a kézimunkák — minthogy Canadában a népesség még mindig meglehetős gyér, s igy a kézmüvesekben elég nagy hiány létezik — sokkal többe kerülvén, az előbbiekkel nem versenyezhetnek.

Tudva azt, hogy a nagy-gyáripart és kereskedelmet üző Anglia, mennyire elárasztja az egész világot, s annál inkább pedig a töle függő tartományokat készitményeivel, szintén csodálkoznunk kell azon, hogy Canadában csak annyira is kifejlődött az ipar, miként azt itt bemutatják, melyről habár valami nagyszerü dolgokat nem mondhatunk is, de mindenesetre meggyőződhetünk azon szorgalomról és minden irányban kiterjedő haladásról, melyet Canada kifejt.

A leggazdagabban a gyapju és gyapot szövészet, valamint a vasipar terén vannak képviselve, ugyszintén a bőrnemü munkák után is elsőrendü kitüntetést lehet remélleniök, mind az izlésteljes kiállitást, mind pedig a finom készités modort illetőleg.

A varrógépek gyártása szintén kifejlett ipart látszik képezni náluk, mely az egyesült államokból hozzájuk is elszivárgott. A mi különben egyéb gépeiket illeti, az csupán a kisebb félékre szoritkozik, minők a sajtó, őrlő és mosópépek; egyéb, a vasiparhoz tartozó kiállitásuk között, leginkább a különféle gazdasági eszközök mondhatók kitünőknek. Canada fővárosa Halifax, mint a hasonnevü korcsolyák eredeti hazája, gyönyörü példányokat mutatott be a nevezett sport eszközökből, melyek annyira szépek, hogy ezeknek megtekintése végett is érdemes felkeresnünk a kiállitásnak ezen osztályát.

Nagyban folytatott iparág Canadában, mint különben Amerika nagyrészében a szerves anyagok táperejének kivonása, minőkből halommal találunk itt bádog dobozokba zárt kivonatokat, hus, rák és halból, valamint számtalan növényi részekből. E kis helyet foglaló és sok tápanyagot tartalmazó kivonatok nagy szolgálatokat tesznek kétségkivül Amerikában, hol az utasok nagyobb utazások közben, gyakran heteken keresztül a magukkal vitt élelmi szerekre vannak utalva, mig ellenben nálunk, hol mindig fris készlet szerezhető be, ez ipar csak kevés kivétellel feleslegesnek bizonyul.

Gazdasági kiállitásuk, nyers termékeik, valamint a maga nemében egyedüli hal-gyüjteményök szintén igen sok ismeretlen és változatos tárgyakat tartalmaznak, mik nem kismértékben emelik a canadai kiállitás érdekességét. K. G.

A zepczei csata.

A „Neue Freie Presse" bővebb tudósitást hoz az aug. 8-ikán Zepcze környékén történt harczról. — Ez már valódi csata volt; első izben mérkőztek ez alkalommal csapataink nagyobb számu rendes török katonasággal. — Az ütközet manete a következő volt: A hatodik hadosztály hadi podgyászostól aug. 7-én reggel Maglajból három hadoszlopban utnak indult. A főcsapat, a hadosztály parancsnokának vezérlete alatt a főut mentében haladt; elővédjét az első hegyi dandár képezte Polz dandárnok által vezetve. — A jobb szárny, a Hartung ezred két zászlóalja Kinnart ezredes vezérlete alatt.

Lopatovecz és Novischer felé ment; a bal szárny, a Maroicic-ezred két zászlóalja Pittel alezredes alatt Brankovicztől Vinistje felé vette utját. Az ellenség kezdetben a Velja-Planina éjszaki szélén foglalt állást. Jobb szárnyunk, igen fáradságos menet után már reggeli 8 órakor csatározásba ereszkedett az ellenség előcsapatával, itt azonban délig nagyobb harcz nem fejlődött ki. Pittel alezredes hadoszlapa azonban már Brankovicnál tulnyomó ellenségre talált, mely azonban mégsem akadályozhatta meg csapatainkat, hogy lépésről lépésre területet ne foglaljanak s az ellenséget második állásába vissza ne verjék.

Az elővéd előcsapata 11 óra felé került tüzbe s ez idő tájt fejlődött ki a harcz az egész vonalon. Az ellenség négy vont csövü ágyuval s röppentyükkel is dolgozott csapataink ellen. Philippovich s törzskara nem egyszer volt az ágyu-golyóknak kitéve.

Harmadfél órakor délután erős vihar támadt, ugyan ekkor az ellenség első állásaiból is ki lett hajtva; s jelentékeny veszteségekkel a tábori-földabroszon a 423-mal jelölt pontig visszaszorittatott. Ekkor kezdődött a támadás az ellenség e második állására. — A középről a Ferencz-Károly gyalogság arczvonalban támad a magaslat ellen; fél 4-re a 27-ik vadász-zászlóaljnak a Ferencz-Károly ezreddel együtt sikerül a magaslaton emelkedő katonai sánczházat elfoglalni, egyszersmind egy rendes redif-zászlóaljat is foglyul ejteni. Az ellenség centrumának tönkretétele szabaddá tette jobb-szárnyunkat is, melyet a tulnyomó ellenség már erősen szorongatott. Pittel alezredes ügyes vezetése s a Maroicic-zászlóaljak bátorsága következtében azonban ezen szárny is lassan bár, de folytonosan előnyöket vivott ki az ellenség felett, mely végre centrumának keresztültörése után kénytelen volt a Bosznán gyorsan átvonulni.

6 órakor az ellenség már az egész vonalon gyors és teljes visszavonulásban volt. A jobb szárny a Bosznán gázolt keresztül, a centrum s a balszárny a Vranduk magaslatain vonult visszafelé. Midőn 7 órakor csapataink Zepczét elfoglalták, a török lakók a falut elhagyták. Egybehangzó hirek szerint az ellenség ereje 6000 emberre tehető. Közülök 3000 ember harczolt a bal szárny ellen. Az ellenségnek számos halottja van, azonkivül 400 foglyot vesztett, kik között 361 jól fegyverzett rendes katona, egy törzstiszt, 6 tiszt található. Foglyul esett azonkivül még 300 felkelő; mint irják, nagyon elvadult, rongyolt nép. A török rendes katonaság jól volt öltözve s felszerelve; katonáink részéről a legjobb bánásmódban részesültek; még tegnap kellő fedezet alatt Maglaj-ba indultak. — Részünkről főhadnagy Kubin esett el s egy Maroicic tiszt veszélyesen megsebesült. Sebesülteink száma 58.

Az albániai szövetség conventiója.

A „Pol. Corr." Prizrendből az albániai törzsek küldöttei által aláirott conventiót hozza, melynek szigorun változatlanul való átvitelére magukat ünnepélyes esküvel kötelezték. A conventió szövege a következendő:

1. czikk. Szövetségünk megalapitása az országunknak más birodalomba keblezésének visszautasitását és területünknek minden kül invaziótól való megoltalmazását czélozza; minden a most emlitett esélyekből eredő fenyegető veszély ellen különféle eszközök alkalmazásával fogunk felelni.

2. czikk. Érzelmeink és kivánataink ő felségének a szultánnak jogai védelmére irányul, ki senkinek sem felelős. Azok, kik a birodalom szétdarabolásán müködnek, vagy másokat igyekeznek ezen áruló szándék kivitelére birni, ugy tekintetnek, mint a haza ellenségei, és azon lakosok, kik a polgárok csendjét megzavarják, kik erőszakoskodnak, vagy rabolnak, az országból számüzetnek.

3. czikk. Azon kerületek meghatalmazottjai, kik ezen conventióhoz járulnak, szivesen fogadtatnak szövetségünkbe és neveik az e végre készitendő könyvbe lesz igtatva, melynek neve lesz: „a birodalom és a haza hivei."

4. czikk. A Cherihez alkalmazkodva meg fogjuk védeni a nem muzulmán alattvalók becsületét és vagyonát ugy fogjuk megvédeni, mint saját becsületünket és vagyonunkat, ellenben az ez ellen lázadókat kellőleg meg fogjuk büntetni.

5. czikk. A kiadások a fegyveres hatalomért, mely a szövetség valamely kerületéből fog küldetni, az e tárgyban hozandó megegyezés alapján meghatározandó mérvben fognak szabályoztatni és a külföldről érkező segélyzések a hadseregnek egyenesen el fognak küldetni.

6. cz. Mig a Balkán félsziget viszonyait szemünk előtt tartjuk, soha sem fogunk sem tévesztésből sem bátoritásból egy idegen hadseregnek, országunkba vonulásába egyezni. Mi sem a bolgár közigazgatást, sem annak még nevét sem ismerjük el. Azonkivül Szerbiához azon legőszintébb megkeresésünket intézzük, hogy jo-

gainkat tisztelje és azon helységeket adja vissza, melyeket igazságtalanul vett birtokába. Ha ezen megkeresésünk nem fogna figyelembe vétetni, akkar mi Szerbia ellen rablócsapatokat fogunk küldeni és egész utolsó csepp vérig arra fogunk hatni, hogy a Szerbia birtokába ejtett helységeinket hatalmunkhoz visszakeritsük. Hasonló módra fogunk eljárni Montenegróval szemben.

7. czikk. Miután a Balkánfélszigeten harczoló testvéreink és polgártársaink, kik oly nagy veszélyeknek és bajoknak vannak kitéve, jelen szövetségünhez számittatnak, ennélfogva mi magunkat velük összeköttetésbe tesszük és őket tehetségükhöz képest támogatandjuk.

8. czikk, Azon helységekbe, hol rablások és erőszakoskodások történtek. a határos kerületekből a szükséges segélyzés fog küldetni,

9. czikk. Azok, kik szövetségünkből visszavonulnak és árulást követnek el vagy másképen vétenek ellene, bünükhez képest kellőleg megfognak büntettetni.

10. czikk. Senkinek, ki szövetségünkbe lép, nem lesz joga, engedelem megnyerese nélkül Szerbiába vagy Montonegróba menni, és azok, kik ez ellen vétenek, meg fognak büntettetni.

11. czikk. Mindenki, ki a rábizott szolgálatot hiven nem teljesiti, hanyagságot mutat a toborzásban vagy haderő elküldésében, vagy kihágásokat, valamint árulást követ el, miután az egész nép előtt pelengérre állittatik, kellőleg meg fog büntetetni és vagyona le fog foglaltatni.

12. czikk. A csapatok toborzása és a bizonyos területekre küldendő haderő elinditása, nem különben szolgálati idejük meghatározása külön szabályzat által lesz megállapitva.

13. czikk. A csapatok összpontositására, vagy más szükséglendő intézkedésekre vonatkozó közlések megbizható küldönczök által fognak rendeltetésük helyére szállitatni.

14. czikk. A hatóság semmiféleképen nem fog a szövetségi vezénylet rendeleteibe avatkozhatni, valamint szövetségünk sem fog a belső közigazgatási ügyekben osztakozni, kivévén alapos, fontos esetekben.

15. czikk. Ezen határozatok másolatai az illető helyekre fognak küldetni.

16. czikk. Mi mindnyájan leszünk a nemes ghégek, toskok és bosnyákok képviselői, kik már gyermekségük óta fegyvergyakorlatban otthonosok és készek egész létüket hazájuk védelmének feláldozni, hazánk iránti szeretetünkre esküszünk, hogy Prizrend lesz szövetségünk központja. Mi a lakosokat zsarnok elnyomások ellen védeni fogjuk és ezen szövetségünket utódaink számára igyekezni fogunk fenntartani. Kik ezen szövetség ellen hangolvák, az által, hogy a Cheri ellen vétenek, nem muzulmánoknak fognak tekintetni és mindnyájok által szégyennel, megvetéssel fognak sujtatni. Miután ezen határozatok keresztülvitelére mindnyájan megvagyunk esketve, igy tehát aláirjuk ezen határozatokat.

Választási mozgalmak.

Nagy-Károlyról még mindig kapunk leveleket, melyek a sértett becsület és a méltó harag hangján bélyegzi meg Komoróczy hütlenségét a függetlenségi zászló irányában. Már tegnap közöltük bővebben a tényt; mai leveleink is élénk szinekkel festik a felháborodást, melyet a „gyászvitéz“ tette keltett. — „A falusiak boszankodva és bosznúállási vágya fölötte nagy. A katonaság jelenlétének köszönhető, hogy a követválasztás vér nélkül végződött. A hazamenő falusiak széttépett zászlóik foszlányos darabjait a lovak farkára kötötték. Fekete zászlókat vittek, jeleül Komoróczy in effigie eltemettetésének. Most halljuk, a szolgabirósági személyzet felmondta a szolgálatot, mert olyan szolgabirát nem szolgálnak, ki elárulta őket.“ A visszalépés okairól többféle kényes, és Komoróczit vérig sértő hirek keringenek, melyeket azonban egyelőre szellőztetni nem akarunk.

*

Margittáról irják nekünk, hogy ott a választás Szabó Márton korm. p. és Tömösváry László függetlenségi között — sok boszantó körülményt hozott felszinre.

Daczára, hogy a tehetősebb, müveltebb elempártunk zászlója közé sorakozott, jelöltünk megbukott, mert az elhagyottabb tót ajku lakosságot maguk részére birták csőditeni. Volt köztük választó, ki a nevét sem tudta, volt olyan, ki külön nevek alatt kétszer szavazott stb.

Igy történt, hogy Szabó Márton kormánypárti 520 szavazattal választatott meg Tömösváry László 488 szavazata ellenében.

*

Sopronyból irják nekünk aug. 11-ről:

A kormány itt is, mint Debreczenben nagy erőfeszitéseket tesz, de ennek daczára nagyon könnyen megeshetik, hogy Trefort ur ép ugy bukhatik itt, mint minisztertársa Debreczenben bukott. Ugy látszik a jámbor, békés német Bürgerek is ép ugy megelégelték már a szabadelvü kormány dicső uralkodását, mint a debreczeni polgárok s ép oly szégyenteljes vereséget késziteznek Trefortnak, mint aminőben részesitették ezek Tisza Kálmánt. A polgárok átalában, mintegy moralis kötelességnek tartják, miután Tisza Kálmán megbukott Debreczenben, Trefortot is megbuktatni Sopronban, mivelhogy őt Tisza Kálmán jobb kezének tartják. Az elégedetlenség Treforttal különösen programmbeszéde óta, nagy mértékben nő s az ellenzéki szellem ennélfogva mind tágasabb körben terjed. Ily körülmények közt nem lehet csodálkozhatni, hogy az ellenzéki árnyalatok egyesült erővel Helfy mellett buzognak, minek folytán nagy valószinüséggel mondhatni, hogy Sopronban a kormánynak egy második Debreczen készül.

Már Helfynek soproni fogadtatása is a győzelem előjele. Ha Debreczen ezrekre és ezrekre menő tömeggel fogadta is jelöltjeit, de szivesebben mint Helfyt a sopronyiak, bizonnyal nem. — Programmbeszédének hatása oly nagy volt, hogy még az ellenfél is kénytelen vala lelkesitő voltát elismerni. — A hallgatók a torna-helyiséget zsufolásig megtöltötték, s hány száz nem fért be a terembe!

De Helfyt nem csak a választópolgárok, hanem Sopron hölgyei is ünnepelték. Tiszteletük jeléül egy himzett vánkoson koszorut nyujtottak át szeretett jelöltjüknek e felirással: „Légy hive eddigi elveidnek.“

A mit a gyöngéd női kéz a koszoru átadásával jelzett, ugyanannak fog majd a polgárság riadó lelkesedése is kifejezést adni, midőn egy szivvel lélekkel hangzani fog a szó: „Éljen Helfy Ignácz, képviselőnk.“

*

Választási napló: Augusztus 12-én választanak következő városok: Kecskemét 2 képviselőt, (Jelöltek: alsó kerületben Kada Elek függ., Fórián Károly hab.; felső kerület: Mocsáry Lajos függ., Szeles József korm. p.); Székesfehérvár (Jelölt: Juraszek Ferencz hab.); Csongrád (Jelölt: Csatár Zsigmond függ.); Nagybecskerek (Jelölt: Dániel Ernő, Demkó Pál korm. p.); Selmecz (Jelöltek: Tisza Kálmán, Tóth Gábor hab.); Miskolcz két képviselőt (Jelöltek: Bódog Albert függ., Lichtenstein József hab.; a másik kerületben Mocsáry Lajos függ. s Horváth Lajos (korm. p.) Megyék: Borsod megye: A dédesi kerületben jelölt Uray Mór (korm. p.), Ragályi Aladár (hab.), a szirmabesenyőiben: Bárczy Miklós függetlenségi, Kiszely Ernő korm. p., a mező-csáthiban Bódogh Albert (függ.), Orosz Mihály (hab.), az edelényiben gr. Károlyi Ede (korm. p.), Miklós Gyula (hab.) a mezőkeresztesiben Duka Ferencz (függ.), a mezőkövesdiben Majthényi Sándor (függ.) s Prónay József (korm. p.)

Gömör- és Kishontmegye putnoki kerületben jelölt Ragályi Gyula (függ.), a jolsvaiban Máriássy Kálmán (hab.), a köviiben Szentiványi Árpád (hab.), a rimaszécsiben Szakáll Antal (hab), rimaszombatiban Csider Károly (hab.), a rozsnyóiban Gömöri Szontág Pál.

Ugocsamegye: halmi kerületben jelölt György Endre (korm. p.), Lónyay Albert (hab.); nagyszőlősiben b. Perényi Zsigmond (hab.) és Ujhelyi Ödön (hab).

Szörénymegye a karánsebesi ker. Hoffmann Ödön (hab).

UJDONSÁGOK.

— A király tegnap Bécsből Ischlbe akart rándulni; napközben hosszu értekezlet volt elnöklete alatt a boszniai események tárgyában; ezután a király a 18-dik hadosztály felől várt tudósitást, minthogy azonban ez nem érkezett, — elhalasztotta utazását és türelmetlenül várt továbbra is.

— Személyi hirek. A belga királynő e napokban utazik Brüsselbe, de nem fogja utjában Budapestet érinteni, hanem Szt.-Antalról Oderbergen át utazik vissza. — Tisza miniszterelnök és Péchy közlekedési miniszter ma reggel Bécsből Budapestre érkezett. Széll pénzügyminiszter Rátótra és Szende Béla honvédelmi minister pedig tegnap este gyorsvonattal Gavosdiára utazott.

— Eugenia ex-császárné tegnap este 7 óra 50 perczkor utazott el a gyorsvonattal Salzburg felé. Kevéssel elutazása előtt kifejezte az excsászárné, hogy a Bécsben töltött napok az utóbbi évek egyhanguságából kiválóan kellemes emlékét fogják képezni s nehéz szivvel válik meg az osztrák fővárostól. Eugenia a „Hotel Imperiált“ egy nyitott kocsiban hagyta el hét óra után s a vasuti állomáshoz hajtatott, feketébe volt öltözve s udvarhölgye kisérte és d'Halvin marquis utazó marsalja. Az állomásnál Wilczek gróf várt reá az udvari váróteremben. A pályaudvarnál számosan gyülekeztek össze. Eugenia (ki ballkezében igen szép boquétot tartott), mikor a vonatra felszállt, a kinyitott ablakon át még néhány szavat váltott Wilczek gróffal. Salzburgba reggel 3 kor érkezett onnan pár nap mulva Ischlbe megy s onnan tovább, Schweiczba.

— Felhivás a fővárosi kereskedőkhez és iparosokhoz a közelgő iskolaszéki választási ügyben. Ha egy országnak, ugy bizonyosan Magyarországnak a legnagyobb szüksége van szakképzett iparosokra és kereskedőkre, s minthogy szakképzett kereskedőket és iparosokat e hazának nevelni a fővárosi iskolaszékeknek szintén egyik hivatása, tehát csak honfiui kötelességet vélek teljesiteni, midőn a fővárosi kereskedő és iparos pályatársaimat ezennel felhivom, hogy a f. hó 25-én a fővárosban megtartandó iskolaszéki választásoknál főtörekvésük oda legyen irányozva, hogy a fővárosban minden iskolaszékbe oly férfiak is bejuthassanak, kik a kereskedelmi és az ipari oktatás fejlesztését, meghonositását és előremenetelét szivükön hordják, mert Magyarország csak ugy állhat fenn, ha mielébb a földmivelő államból cultur állammá leend, culturállammá tenni egy országot pedig csak egy szakképzett kereskedő és iparos osztály képes. Fromm Antal kereskedelmi képviselő budapest, Terézváros, Dohány-utcza 2.

— A pozsonyi explozió. Mai lapunk táviratai között pár sorban volt emlitve, hogy a pozsonyi dinamit-gyár tegnap délután borzasztó durranás kiséretében fellobbant, s a robbanás öt ember életét kioltotta. E vérfagyasztó szerencsétlenség pár perczczel 4 óra előtt következett be s a durranás még a legtávolabbi városrészekben is egy ágyudörgés benyomását tette a lakosságra. A gyárban e perczben szerencsére nem öt, hanem csak két munkás foglalkozott s igy több élet nem esett áldozatul; az egyiket, Göczi Sámuel nevüt, megtalálták a szerencsétlenség szinhelyén sértetlenül, miből kilátszik, hogy nem a rom ütötte agyon, hanem a légnyomás ölte meg. Honnan, miből eredhetett a fellobbanás, azt nem lehet tudni, valami vigyázatlanságból eredőnek tartják, nyilván leesett valami s e nyomástól gyuladt meg a glycerin. A roppant zajra, durranásra Pozsony egész lakossága megdöbbent: senki sem tudta megfejteni a szokatlan hang okát. Utóbb a városi mérnökkel egy bizottság sietett a helyszinére, a mely a tényálladékot felvette s a hely elzárására nézve megtette az intézkedéseket. Egy onnan eredő tudósitás azt mondja, hogy maga a lőpor-torony megmaradt. — Most kiki csak azon hálálkodik a jó véletlennek, hogy több embert nem ért a szerencsétlenség.

— Iskolai jelentés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak f. évi julius 31-én rendelete alapján a kecskeméti m. k. állami főreáltanoda kiegészitéseül a VIII. osztály megnyitása engedélyeztetvén, — ezennel tudomására hozatik a szülőknek, hogy a beiratások f. évi aug. 29-én, a rendes előadások pedig szep. 2-án veszik kezdetöket.

— Tolnamegyében, Högyészen és Zombán uj távirdai állomások nyittattak korlátolt napi szolgálattal.

— A főváros polgárait az 1878. aug. 20. 21. 22-én Budapesten tartandó III. egyetemes tanitógyülés érdekeken mai nap a városház tanácstermében tartott értekezlete megbizásából, ezennel felkérjük, sziveskedjenek az egyetemes tanitógyülésre ide jövő vidéki tanitók elszállásolását tehetségök szerint gyámolitani. A főváros polgárai már 2 izben tanusitottak meleg érdeklődést s valódi magyar vendég-szeretet a közoktatásügy szerény zászlóvivői iránt, ez alkalommal csak 3—4 napra terjedő egyszerü szállást kér a tanitógyülés szervező bizottsága tőlünk, s az eddigi nemes lelkü ajánlatok következtében alig 2 vagy 3 száz tanitó elszállásolásáról kell még gondoskodni. Reméljük, hogy a nyilt kérelmünk teljesen sikert fog aratni. Az ajánlatok, melyekben a szállásadó lakása a tanitók és tanitónők száma pontosan kitendő, mielőbb benyujtandó az egyetemes tanitó gyülés szervező bizottságának irodájában (belváros czukorutczai iskola) a hol egyuttal az egyetemes tanitógyülésre vonatkozólag bárminemü utasitások szerezhetők, s 2 frtért tagsági jegy is váltható. — Az egyetemes tanitógyülés sikere Budapest főváros polgárainak is érdekében áll, óhajtjuk ezért, hogy ezen felszólalásunk minél tágabb körben találjon visszhangra. Budapest aug. 11-én Weiss Bernát az értekezlet elnöke, Lakits Vendel az értekezlet jegyzője, Dr. Ballagi Aladár, Békey Imre, Dallos Gyula, Komócsy József, Dr. Kondor Gusztáv, Molnár Aladár, Dr. Perlaki Mihály, Dr. Szabóky Adolf, György Aladár, B. Szathmáry Károly, Tarone Nándor, Tóth József tanfelügyelő, Zichy Antal.

— A főváros polgárai szép számmal gyültek össze tegnap a régi városház tanácstermében, hogy a küszöbön levő III. egyetemes tanitógyülés érdekében a szervező-bizottsággal közre müködjenek. Az ülést Péterfy Sándor, mint az egyet. tanitógyülés szerv. biz. elnöke d. e. 10 órakor nyitotta meg üdvözölve a főváros polgárait; az egyetemes tanitógyülés czéljainak fejtegetése után a jelenlevők közakarattal elnöknek Weisz Bernátot választották meg. Ezután Lakits Vendel titkár tett részletes jelentést a szervező bizottság eddigi müködéséről, melyet a polgárság érdekeltséggel hallgatott végig s a szerv. bizottságnak az eddigi munkálatokért jegyzőkönyvileg is köszönetet mondott. Dr. Szabóky Adolf tett ezután inditványt arra nézve, hogy az egyetemes tanitógyülés szerv. bizottsága gondoskodjék arról, miszerint a gyülésre jövő tanitók gyakorlati előadás által utmutatást nyerjenek arra nézve, mily tanmodor követendő az ipariskolai tanulók tanitásánál? Ezt az értekezlet elfogadta s az inditványozót felkérte, hogy ily előadást tartson, mit dr. Szabóky szives készséggel meg is igért — A legény-egyletek ügyében Péterfy Sándor szólalt fel s ezen egyletek elnökei felkéretnek, hogy a szerv. bizottsággal tudassák, mily alapon létesithetők a vidéken is ily egyletek. — Az elszállásolás ügyében a jelenvolt polgárok köréből egy bizottság küldetett ki, mely feladatául fogja tekinteni a vidéki tanitók ingyenes elszállásolására a főváros polgárait felszólitani. E bizottságba Weisz F. B., Szathmáry Károly, Szabóky Adolf, Tóth József tanfelügyelő, Tarone Nándor, dr. Kondor Gusztáv, dr. Perlaky Mihály, Dallos Gyula, Komócsy József és dr. Ballagi Aladár választattak be. Az értekezlet ugy a kormánynak mint a főváros hatóságának az egyetemes tanitógyülés erkölcsi és anyagi támogatásáért köszönetet mond. Az ülés d. e. 11 órakor véget ért

— A léghajóról. Ma esti 6 órára volt kitüzve a léghajó második felszállása. Töltés közben a nagy gömb felső részén néhány arasznyira felszakadt. Alig hogy a tulajdonos azt nagy fáradsággal kijavitotta, és az ismétí töltéshez fogott, máris az egyik kisebb gömb, mely a felső részénél fogva egy a földbe bevert karóhoz volt kötve, a töltés által egy erősebb rángás miatt a legfelső részén kiszakadt; erre miután az idő előre haladott volt és annak kijavitása és megtöltése késő estig tartott volna, — a léghajó kapitány felindult hangon kijelentette az igen szép számmal megjelent közönségnek, hogy ma már lehetetlen a felszallás és kéri a közönséget, hogy vagy pénzöket vegyék vissza a pénztárnál vagy a mai napra szoló jegy a jövő csütörtökön tartandó előadásra érvényes leend; erre ostromállapotba vették a három helyen felállitott pénztárt. Különösen a főbejáratnál volt óriási zsivaj, miután itt a pénz nem adatott vissza, csupán hosszas perlekedés után jegyeket adtak ki és csak annak kiosztása után oszlott szét nagysokára a felháborodott közönség.

— A „Közvélemény“ czimü lap megczáfolja azon hirünket, hogy a választások után megszünik. — Ezt az időt hova előbb megérjük, s majd akkor utalunk a „Közv.“ mai czáfolatára, és nem feledjük el megtenni kellő észrevételeinket.

— A fővárosi szatócs ipartársulat ma tartotta rendes közgyülését, Weiller J. S. elnöklete alatt. Az évi jelentés felolvastatván, abból kitünt, miszerint az ipartársulat a legszebb virágzásnak indult, s tagjainak száma évről évre szaporodván, már most meghaladja a 250-et. A beiratási dij igen csekély. — A társulati bank intézményéről is elmondhatni, hogy a legszebb virágzásban van. A jelentés tudomásul vétetvén, a felmentvény megadatott. Ujbóli választás által elnökül ismét Weiler J. S. lett megválasztva. Számvizsgálók: Herzog D., Léwi E., Motzik, Kohn Gábor, Hirtenstein Jakab és Kaufmann Jakab, választmányi tagokul: Reich Ignácz, Schanzer Samu, Poppek János, stb. összesen mintegy 30 tag választatott meg.

— Térkép kitiltás. A vallásminiszter Handtke F. által szerkesztett a Flemming C.-nél Glogauban kiadott „Wandkarte des österreichischen Kaiserstaates“ térképet a hazai összes tanodák használatából kitiltotta.

— A budapesti gőzmalmok tisztviselőinek köréből választmány alakult, mely a behivott reservisták családjainak támogatása czéljából aug. 24-én, a városligetben, Klemens vendéglőjében katona zenehangversenynyel összekapcsolt zártkörü tánczmulatságot rendez.

— A Kalvintéren a hazai első takarékpénztár áldozatkészsége folytán emlékszerü közkutat állitanak föl. Ma délelőtt volt a helyszini szemle a városi hatóság küldöttjei részéről.

— Tüz ütött ki ma reggel a szövetség utczai 32. számu házban, mely az egész tetőt elhamvasztá. A tüzoltóság erélyes müködése folytán a veszély nagyobb mérveket nem öltött.

— Tárczáját veszité el tegnap Singer Dávid Adolf lapszerkesztő. A tárcza barna bőrből készült s 300 frtról szóló váltót több, értékes zálogbárczát és 5 frt készpénzt tartalmazott.

— A kocsi kerekei alá került tegnap este a szerencsétlen Sohafnitz Ferencz kocsis. Az északi vasutnál tüzifát rakott kocsijára, miközben lovai megugrottak s ő a farakásról a kocsi kerekei alá esett s életveszélyesen megsebesült.

— Furcsa halállal halt meg tegnap este 10 órakor a dob utczában Csikváry András kocsis. Szorongás fogta el vacsora után s olyan „széket“ keresett, melyen ily állapotban megpihenhet. Lakótársainak feltünt, hogy az ember sokáig pihen. — Szóllitották, nem felelt, rázták, meg se mukkant. Halva volt: a szél megütötte.

KÖZGAZDASÁG.

Az üszög.

Az üszög által okozott károk elháritása tárgyában a földmivelési miniszterium a gazdákhoz felhivást intézett, hogy tegyenek jelentést tapasztalataikról, s azon óvszerekről, melyeket alkalmazni szoktak. A beérkezett jelentésekből a miniszterium egy füzetkét állitott össze, s azt 8000 példányban osztotta szét a buzatermelő vidékek gazdái között. A kis füzet tartalma következő:

Az üszög ezen évben is rendkivüli károkat okozott a buzavetésekben, az ország legtöbb vidékén.

Az üszög nem egyébb, mint finom poralaku gomba, mely különösen a buzamag felszinét és tokját választja tenyészhelyül.

Ennélfogva teljesen indokolt azon felfogás, hogy az üszögöt oly anyagok által lehet megsemmisiteni és igy tenyésztését és terjedését megakadályozni, melyek a magra telepedett üszögcsirák sejtszövetét összetépik, s tenyészképességét megölik. Ilyen anyagok a kékkő, só, mész, arsenikkeverék stb., a melyek vagy külön oldatban, vagy pedig egybekeverve is használtatnak.

A gazdaközönséghez e miniszterium által intézett felhivás folytán 112 gazda tett jelentést azon óvszerekről és eljárásról, melyekkel gazdaságában az üszög fellépését megakadályozza. A jelentésttevők mindegyike ismert, jó hirnevü gazda, ki az általa ajánlott óvszert gazdaságában évek hosszu során át sikerrel használja. — E tapasztalatok sikere irányában a gazdaközönség szemet nem hunyhat — és midőn a miniszterium a tapasztalatok és eljárásokat érdeklett köröknek e kis füzetkében kivonatosan tudomására hozza. — ha bár korántsem azon feltevés által vezéreltetik, hogy az elősorolt óvszereket csalhatlanoknak tartaná — mintha nem tudná, hogy az üszög előállását az üszüg gomba csirákkal fertőztetett vető magon kivül az időjárás és a helyi talajviszonyok is eredményezhetik és eredményezik, — el nem mulaszthatja mégis a miniszterium ép az elért eredmények mérlegezésével a füzet tartalmát gazdaközönségünk hathatós figyelmébe ajánlani és az eljárások megkisérlésére saját érdekében felhivni.

Az ajánlott óvszerek és eljárások a következők:

1. Vasmegye egyik nagyobb uradalmában a magbuzát mindenekelőtt jól meghagyják érni és a vetőmagot évről-évre cserélvén, vetésre mindig a legszebb telt és nem az apadt szemeket használják Ezen vetőmagot azután még következőleg páczolják: 12 hectoliter buzához 1 és fél kilogramm kékgálicz vétetik, ez jól megtörve négy liter forró vizben felolvasztatik és ezen oldatot egy 100 liter trágyalevet tartalmazó sajtárba öntve, az egész kevertetik mindaddig, mig az a keverés folytán mint a szappanos viz, habot ver. Az igy nyert folyadék fazékkal kimeritve, részletenkint a buzára öntetik, mely megöntött részt 2 ember lapáttal mindaddig keveri, mig a buzának minden szeme nedves lesz. A nedves buza most kiterittetik és szárad 24 óráig és csakis egészen kiszáradva, vettetik el.

Mióta az uradalom ezen eljárást követi, azóta buzájában az üszög elő nem fordult.

Ezen eljárást követi az árpa és zabnál is, hol azonban csak fele rész folyadékot használ és az eredmény ugyanaz, mint a buzánál.

2. Egy somogymegyei kitünő gazda szerint, megakadályozzuk az üszög fellépését, ha a földet jól megmunkáljuk, és érett, egészséges magot vetünk. A nagybirtokosnak vannak erre nézve tisztitó rostái és gépei, a kis gazda vegyen kézi rostát segitségül és dolgozzék türelmesen mindaddig, mig annyi nagy és tökéletes fejlésü szemet választ ki, a mennyi neki vetésre szükséges. Ezen magot nem szükséges olyan sürün vetni mint a kevesebb gonddal kezelt vetőmagot. Nem árthat még ezen vetőmagot oltatlan mész- vagy kékkő oldattal is megnedvesiteni. Ha a gazda azon helyzetben van, hogy a vetőmagot változtathatja, ez csak előnyére fog szolgálni.

3. Szolnokmegye egyik legjelesebb gazdája az üszög elháritásáról ezeket irja: Én egy bécsi akó vizbe felolvasztok 4 bécsi font kékkövet és 2 font sót, ezzel meglocsolok 40 bécsi m. buzát s nagyon pontosan megkeverem, sőt jobbnak tapasztaltam az igy meglocsolt buzát kezek között is megdörzsöltetni, hogy minden egyes mag megnedvesittessék. Ezután a buzát egy rakásba összelapátolom és legkevesebb 12 óra hosszig rakásban hagyom, és csak ezen idő után vetem el, de még biztosabb, ha az ekkép beoltott buza huszonnégy óráig áll.

Az eredményt illetőleg ezen gazda ezeket irja; Én 1856-ban kezdtem vetőbuzámat igy oltani, ezen idő óta évenként pontosan mindig csupán ilyen buzát vetek, és az idei már 22-ik termésem, hogy üszögös buzát nem ismerek gazdaságomban.

4. Egy nográdmegyei ismert gazda igy ir: Fődolog az, hogy a vetni raló mag jól megválasztassék; én a legtisztább, fűmagmentes, jól megért buzatermésből kellően szortirozott, jól kifejlett vetőmagot szoktam használni, mely vetőmag a következő pácz alá kerül: minden hektoliter buzára szükséges 91 gramm porrá tört kékkő, a mi 12 decziliter langyos vizben felolvasztatik; ehhez jön 12 decziliter lóhugy és 12 decziliter meszes viz. Mindezt együvé adom és jól összokeverem.

Kisebb gazdaságoknál legczélszerübb a páczoláshoz olyan teknőt használni, a melybe 1 hektoliter buza belefér; ebbe, hogy a mag jól megkevertethessék, fél hektoliterként adatik a buza, mire e fentebb leirt páczból aránylagosan adva, az lapáttal jól összekevertetik, ugy, hogy lehetőleg minden szem kapjon páczot. Az igy elkészitett mag 12 óráig zsákban áll.

Én az itt körülirt mód szerint már 10 év óta járok él és azóta nincs üszögös buzám.

5. Sopronymegye egyik legnagyobb uradalma szinte azon szerencsés helyzetben van, hogy üszögös gabonája nincs, mig a szomszéd nagy- és kisbirtokosok arról folyton panaszkodnak. Az uradalom e körülményt a kékkővel való rendszeres páczolás mellett a folytonos vetőmag cserének tulajdonitja. Az uradalom igen nagy kiterjedésü lévén, annak kebelében a vetőmag egyik gazdaságából a másikba folyton cseréltetik, hogy egy gazdaság sem veti sohasem saját termésü magját.

6. Egyik somogymegyei uradalom főtisztje jelenti, hogy ő szintén kékkő-oldattal fertőtleniti a vetőmagot, azonban — igy irja tovább — tengeri, zab vagy árpa után őszit soha nem vetek, mert tapasztalásból tudom, ugy, hogy tengeri után az igen szeret uralkodni.

A buzák ezen uradalomban csak fekete ugarba, repcze, dohány vagy takarmány után vettetnek. Ez azonban még nem távolitja el az üszögöt, hanem jelentő főtiszt meggyőződése szerint csak a szigoruan végrehajtott fertőtlenités, a jól megérni hagyott vetőmag az, a mi ezen nagy csapást elháritani képes.

7. Egy zalamegyei birtokos a következő eljárást ajánlja:

Egy körülbelül egyakós csöbör, mely a legczélszerübben a magtár padlózatán állittatik fel, tele töltetik marhahugygyal, abba oly mennyiségü friss, oltatlan mész tétetik, hogy igen erős forrást idézzen elő. Midőn ezen lé a légerősebb forrásban van, azzal, falapáttal folyton kevertetve, ily forrón egy bécsi mérő buza jól meglocsoltatik. Az igy meglocsolt buza a lehető legjobban összekevertetik, ugy, hogy minden szem megnedvesüljön és elegendő keverés után egy rakásra összelapátoltatik. — Ezután jön ugyanezen müvelet a második mérővel, és folytattatik mindaddig, mig elegendő vető mag nincs. Az összes vetőmag azután egy rakásra összelapátoltatik, ott 48 óráig békében marad és azután elvethető.

8. Az üszög ellen igen sok gazda sikerrel használja a Numa-Dupny-magtisztitó szert, a melylyel a vetőmagot az óvszert tartalmazó csomagon levő utasitás szerint praeparálja. Egy csomag 185 liter buza fertőtlenitésére elegendő és ára 28 kr. Ezen szer kapható:

Koss et Dupny, Wien, VI. Windmühlgasse 35.

[Folytatása következik.]

Vidéki-piaczok.

Arad, aug. 10. Tiszta buza: 100 klgr. legnehezebb 8.80, közép 8.50; kétszeres: legnehezebb 8.—, közép 7.50, rozs legnehezebb 5.40, közép 5.20. árpa legnehezebb 5.30, kukoricza 6.20, repcze legneh. 13.50, közép 13.20.

Sopron, aug. 9. (Piaczi árak.) Buza 10.10 9.50 9.— 8.40, rozs 7.50 7.— 6.50 6.—, árpa 7.80 7.30 6.80 6.30, zab 6.80 6.40 6.—, Kukoricza. — Széna 2.70—2.—150.

Temesvár, aug. 10. (piaczi árak.) A buza mai árai: 73 kilo 6.25 pénz 6.40 áru, 74 kilo 6.50 pénz 6.75 áru, 75 kilo 7.— pénz 7.20 áru, 76 kilo 7.50 áru, 77 kilo 8.— pénz 8.20 áru, 78 kilo 8.30 pénz 8.50 áru, 79 kilo 8.50 pénz 8.70 áru. Rozs: 5.— pénz 5.20 áru. Árpa; O 5.30 pénz 5.80 áru, idei 4.80 pénz 5.25 áru. Zab; O 5.30 pénz 5.50 áru, idei 4.— pénz 4.50 áru. Tengeri: 5.70 p. 6.— á. Repcze: 12.75 p. 13. á. Szesz: nyers 29—30 frt, finomitott 32—32 frt 10,000 liter.

Kassa, aug. 10. Liszt hektol. —.— literje: 14—13. Borsó 12.——11.40 literje: 16—14 kr. Lensze 8.——7.60 literje: 12——. kr. Paszuly: 7.——6.40— literje: —12—11— kr. Aszalt szilva 15.——14.— literje: 20—10 kr. Őrlött dara: 10.60—10.20 literje: 14—13— kr. Tatárka: 10.——9.60 literje: 13—12 kr. Burgonya: 1.70—1.60 kr. Buza: 6.80—6.60 Kétszeres: 5.20. Rozs: 4.70—4.50. Malátaárpa: 4.——. Árpa: 3.80—3.70 Zab: 1.80 —.—1.70 Kása: 10.80—10-60 Kukoricza: 5.50—5.40, Spiritus 1 liter: á 100 Tralles % 33.— kr. Idő: meleg.

Vegyes közlemények.

A szegedi kézmüves- és ács iparossegédek önképzőegyletének, ugy a vaskóhi Casino, valamint az udvari önkéntes tüzoltó-egylet alapszabályai a magy. kir. belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

— **A földm. ipar- és keresk.** minister utasitja a törvényhatóságot, hogy az 1859. évi állatjárvány-szabályoknak szigoruan elég tétessék. Ebben elrendeltetik, hogy az ebdühkórban szenvedő állatok, valamint a veszettnek constatált ebek által megmart s ennek következtében szintén veszettségben megbetegedett állatok, a betegség befolyásának bevárása nélkül rögtön megsemmisitendők.

Napirend augusztus 12-én.

Naptár. Hétfő. Kath.: Klára. Prot.: Klára. Görög-orosz: 31. Eudoczim. Napkél 4 óra 53 perczkor. Nyugszik 7 óra 15 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Havas-párt ülést tart d. u. 6 órakor.
Steiger-párt ülési tart este 6 órakor.
Orsz. képzőmüvészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 4 óráig nyitva.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától, d. u. 1 óráig
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Magyar daltársulat előadást tart a „Komlókertben“ este 9 órától kezdve.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap augusztus 11-ik számából.

Árverések a vidéken. Hedera Mária 1600 frtra b. ingatl. szept. 11. Bajnán. Schwarz Mór 1078 frtra b ingatl. aug. 30. N.-Váradon. Galdits Ágnes 2600 frtra b ingatl. szept. 24. H.-M.-Vásárhelyen. Mészáros András 2297 frtra b. ingatl szept. 18. Szerecsény. Szabó György 1035 frtra b. ingatl. aug. 22. Tatán. Neuberger Mátyás 2862 frtra b. ingatl. aug. 21. Petőfalván. Jelovácz Lázár 1200 frtra b. ingatl. aug. 22. Beodrán. Petrovich Margit 1134 frtra b. ingatl. aug. 26. Battán. Szabó Péter 1800 frtra b. ingatl. szept. 16. Öcsén. Ifj. Szölössy György 1409 frtra b. ingatl. szept. 5. Bokod. Sipós Mihályné 8000 frtra b. ingatl. szept. 8. Debreczen. Csoszits Pál 3104 frtra b. ingatl. aug. 21. Pancsován. Kovács Jónás 1983 frtra b. ingatl. aug. 26. Csatán. Meér Farkas 32044 frtra b. ingatl. szept. 23. Szeretfalván. Farsch János 1084 frtra b. ingatl. szept. 2. Brassó. Csurka Imre 1194 frtra b. ingatl. szept. 3. Hosszumezőn. Szedlacsek István 1591 frtra b. ingatl. aug. 28. Csaba. Szatmári Istvánné 1340 frtra b. ingatl. szept. 2. Marosvásárhely. Müller Kisztina 1264 frtra b. ingatl. aug. 31. Szakálházán. Molnár Katalin 16863 frtra b. ingatl. okt. 21. Ujfehértón. Lutz Magdolna 1607 frtra b. ingatl. aug. 28. Szt-Mihály. Old községe 35864 frtra b. ingatl. aug. 24. Ugyanott. Gilde Mihály 7411 frtra b. ingatl. szept. 3. Kisbecskerek.

Pályázat. A balassa-gyarmati kir. tszéknél irnoki áll. Budapest IV. ker. közjegyzői állomásra.

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota Hiv. fogadás szerdán délután 5—6 óráig.
Honvédelmi miniszterium Budavár, Szt.-Háromság-tér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.
Belügyminiszterium Budavár, országház. Hiv. fogadás, szerdán 5—6 óráig.
Pénzügyminiszterium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.
Földmiv. ipar s keresk. miniszterium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle házban. Hiv. fogadás, szombaton d. e. 9—10 óráig.
Közlekedési miniszterium Pest, tükör-utcza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.
Igazságügyminiszterium Pest, Deák-utcza 14. sz. Hivatalos fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Nyilt-tér.

BALOLDALI RÖPIRAT.

Hova sorakozzunk?

Levelek a régi balközép hiveihez.

Irta: TÖRS KÁLMÁN.

Ára darabonként 10 kr. Egyszerre megrendelt száz darab ára 6 frt, ötven darab 4 frt.

Megjelent és az „Egyetértés“ kiadóhivatalban (himző utcza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK“

történeti regény 3 kötetben, irta

Pétery Károly

Ára a 3 kötetnek 3 forint.

A választás alkalmára

zászlókat

és egyéb jelvényeket

a legolcsóbban és legizletesebben késziti **Neumann Ignácz czimfestő Budapest, váczi körut 61. szám (a sugárut sarkán.)**

Budapesti szinlapok.

Hétfő, augusztus 12-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Sok hühó semmiért.

Szinmü 5 felv. — Személyek:

Don Pedro	Kovács	Boldizsár	Benedek
János	Egressy	Ferencz	Komáromi
Claudio	Hetényi	Hero	Márkusz E.
Benedek	Náday	Beatrisz	Lendvayné
Leonato	Pintér	Margit	Kölesi Mari
Antonio	Szigeti Imre	Ursula	Sánthané

Kezdete 8-adfél órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

Kósza Jutka.

Eredeti népszinmü dalokkal, 5 felvonásban.

Kondor	Szombathelyi	Kósza	Rákosi Sz.
Turi	Jány	Bogárdiné	Pártényiné
Marczi	Egri	Borcsa	Sziklai E.
Figura	Tihanyi	Hudlacsek	Eöri
Erzsi	Szigligetiné	Pintér	Kovács
Golyvás	Horváth	Kincses	Pártényil.

Kezdete 8-adfél órakor.